

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Mesteri (MA)
1.6 Szak / Képesítés	A kulturális örökség kutatása és hasznosítása / Mesteri fokozat

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Európai hatások az erdélyi épített örökségben HMM 1102						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Pakó Klára egy. adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	-						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptantárgy /kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	-
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	-
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					35
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					10
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					12
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	97				
3.8 A félév össz-óraszám	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • alapvető történeti és művészettörténeti ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • retroprojektor/okos tábla
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	—

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • CP1. Az alapvető történettudományi ismeretek és módszerek elsajátítása. • CP2. A kreativitás, problematizálás és történeti érvelés készségeinek elsajátítása. • CP3. A történettudomány területén felhasználható alap- és alkalmazott kutatáshoz szükséges készségek elsajátítása.
Transzverzális	<ul style="list-style-type: none"> • CT1. Az alapvető tudományos ismeretek elsajátítása. • CT3. A magyarázó-érvelő és értelmező-átfogó technikák alkalmazása. • CT6. A tudományos kutatáshoz nélkülözhetetlen készségek elsajátítása. • CT9. Kommunikációs- és csapatmunka-készségek elsajátítása.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A kulturális örökség jelentős szegmensét képező középkori és kora újkorai építészeti emlékek megismerése és értelmezése támpontokat nyújt az Erdély épített örökségével kapcsolatos általános kérdések megismeréséhez.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az előadás a középkori és kora újkorai építészet és művészet történetének kutatástörténetéből, a szakirodalom kritikai áttekintéséből indul ki. Arra törekszik, hogy a hallgatókkal megismertesse a kutatások jelenlegi állását, hogy vázolja az Erdélyben megfigyelhető építészeti jelenségek gazdasági, társadalmi-szociológiai és kulturális körülményeit, hogy kimutassa a térség területén érvényesülő külső, nyugat- és közép-európai hatások megnyilvánulásait. Az emlékek és emlékegyüttesek rendszeres áttekintése révén ugyanakkor arra törekszik, hogy bevezesse hallgatóit az építészeti emlékek vizsgálatának általános érvényű kutatási és értelmezési módszerekbe.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. Egyetemes és európai fogalomhasználat: műemlék, épített örökség, műemlékvédelem,	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
2. Kutatástörténet. Történeti-földrajzi kérdések.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
3. A romanika kezdetei. Egyházi építészet.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
4. A gyulafehérvári székesegyház. „Johannes filius Tyno”.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
5. Kerc és környezete. Ciszterci építkezések, a késő romanika európai és erdélyi jelenségei.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	

6. Gótikus építészet Erdélyben. Építészeti programok.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
7. Városi plébániatemplomok. Csarnoktemplomok.	előadás, beszélgetés,	
8. Közösségi erődítmények. Templomvárak.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
9. A reneszánsz kezdetei. A királyi udvar és a püspöki központok humanista körei.	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
10. A barokk építészet programjai. Vauban típusú erődítmények	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
11. A barokk kastély. Grassalkovich-típusú kastélyok	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
12. A barokk kastélykert	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
13. Városi közterek és szoborállítás az Osztrák-Magyar Monarchiában	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	
14. Épített örökség és nemzeti reprezentáció	előadás, beszélgetés, esettanulmányok	

Könyvészet

Balogh Jolán: *Az erdélyi renaissance*. I. Kolozsvár, 1943.

Barry, K.M.: Buildings as Artifacts: Heritage, Patriotism, and the Constructed Landscape. *Architectural Histories*, 5 (2017). 1.

Entz Géza: *Erdély építészete a 11–13. században*. Kolozsvár, 1992.

Entz Géza: *Erdély építészete a 14–16. században*. Kolozsvár, 1996.

Fabini, Hermann: *Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen*. I–II. Hermannstadt–Heidelberg, 2002.

Farbaky Péter et alii (szerk.): *Hunyadi Mátyás, a király. Hagyomány és megújulás a királyi udvarban 1458–1490*. BTM, Budapest, 2008.

Fatsar Kristóf: *Magyarországi barokk kertművészet*. Budapest, 2008.

Fehér János: *Dobó. Egykori település a Kormos mentén*. Barót, 2014.

Fehér János: *A bölöni unitárius templomvár*. Barót, 2015.

Galavics Géza et alii: *Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig*. [Budapest], 2001.

Gyöngyössy János, Kerny Terézia, Sarudi Sebestyén József: *Székelyföldi vártemplomok*. Budapest, 1995.

Kovács András: *Késő reneszánsz építészet Erdélyben. 1541–1720*. Budapest–Kolozsvár, 2003 (2006).

Magyar Művelődéstörténeti Lexikon. Középkor és kora újkor (MAMÜL). Szerk. Kőszeghy Péter. I–XIII. Budapest, 2003–2012.

Marosi Ernő: Az ország közepe művészetének követése az Olttól a Szamosig. In: Kollár Tibor (szerk.): *Középkori művészet a Szamos mentén. I. Templomok a Mezőségtől a Beszterce-Naszódig*. Budapest–Kolozsvár, 2021. 11–131.

Mikó Árpád: *A reneszánsz Magyarországon*. Budapest, 2009. (Stílusok – Korszakok).

Müller, Werner–Vogel, Günther: *Építőművészet*, Springer Verlag, 1993.

Rozsnyai József, Szakács Béla Zsolt: *A magyar építészet rövid története*. Budapest, 2017.

Sabău, Nicolae: *Metamorfozele Barocului în Transilvania*. I. Sculptura. Cluj, 2002.

Sisa József, Dora Wiebenson (szerk.): *Magyarország építészetének története*. Szerk. [Budapest], 1998.

Székely Miklós: *Az ország tükrei*. Budapest, 2012.

Takács, Imre: A francia gótika recepciója Magyarországon II. András korában. Budapest, 2018.

Toma Goronea: *Fortificația bastionară de tip Vauban de la Alba Iulia*. Alba Iulia, 2007. 9–20.

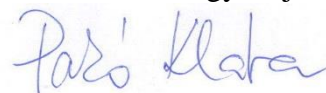
Zádor Anna (szerk.): *A historizmus művészete Magyarországon*. Budapest, 1993.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Fogalmi és tárgyi ismeretek	Referátum	33%
	Szakirodalom ismerete	Vizsga	66%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei.			
<ul style="list-style-type: none"> • Szemináriumi jelenlét az órák legalább 75%-án. • Legalább 5-ös referátum bemutató. • Legalább 5-ös vizsgajegy.			

Kitöltés dátuma
2024. máj. 1.

Előadás felelőse
dr. Pakó Klára egy. adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma
2024. máj. 12.

Intézetigazgató

dr. Nagy Róbert-Miklós egy. docens

